

گزارش مختصر: مجازات بدنی و اعدام در افغانستان

حقوق بشر یوناما

می ۲۰۲۳

هیئت معاونت سازمان
ملل متحد برای افغانستان

@ ۲۰۲۳. یوناما. تمام حقوق محفوظ است.
تولید شده توسط بخش خدمات حقوق بشر یوناما
دیزاین: توسط یوناما

جدول عناوین

1	پس منظر .....
4	1. چارچوب حقوقی .....
4	1.1. چارچوب حقوقی بین المللی .....
4	مجازات بدنی .....
5	مجازات مرگ .....
7	2.1. چارچوب قانون داخلی .....
8	3.1. دسترسی به عدالت .....
9	2. مجازات بدنی قضایی .....
9	1.2. مجازات بدنی مستند شده از ۱۵ اگست ۲۰۲۱ .....
9	2.2. مجازات بدنی قضایی .....
10	3.2. مجازات بدنی که توسط نهادهای های غیرقضایی فیصله و تطبیق شدند .....
10	4.2. مجازات بدنی اضطراری .....
11	3. مجازات مرگ .....
12	نتیجه گیری .....

پس منظر

در رژیم اول طالبان (۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱)، مجازات بدنی^۱ علنی (شامل ذره زدن و قطع کردن عضو) و اعدام‌ها توسط مقامات بر علیه افرادی که به جرم محکوم شده بودند، اکثراً در مکان‌های با ظرفیت بزرگ مانند استادیوم‌های ورزشی و چهارراهی‌های شهر انجام می‌شد.^۲ در آن زمان، نگرانی‌هایی در مورد نقض جدی حقوق بشر در اعدام‌ها و مجازات بدنی^۳ علنی مطرح شد، و مقامات طالبان پاسخ دادند که چنین مجازات‌ها "بازدارنده اصلی" برای جنایتکاران و مردم به طور کلی است.^۴

در طول ۲۰ سال منازعه مسلحانه که پس از سقوط آنها از قدرت در ۹ دسامبر ۲۰۰۱ آغاز شد، طالبان به مجازات بدنی و اعدام در مناطق تحت کنترل خود ادامه دادند. هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) حداقل ۱۸۲ مجازات مبنی بر 'ساختار موازی عدالت'^۵ که توسط طالبان بین ۱۵ آگست ۲۰۰۱ تا ۱۵ آگست ۲۰۲۱ انجام شده است، ثبت کرده است که منجر به کشته شدن ۲۱۳ و مجروح شدن ۶۴ نفر شده است. چنین مجازات‌ها عموماً شامل تصمیم یک قاضی یا کمیسیون طالبان می‌شود که بر اساس تفاسیر مذهبی یا سنتی از عرف یا قانون، مجازات بدنی یا اعدام صادر گردیده است. مجازات‌های اعمال شده شامل ذره زدن، لت و کوب، قطع عضو و اعدام با تیراندازی، سر بریدن و دار زدن بود.

در حکومت جمهوری اسلامی افغانستان، هم مجازات بدنی و هم مجازات اعدام قانونی بودند (به بحث بیشتر در چارچوب قانونی داخلی زیر مراجعه کنید). میکائیزم‌های حقوق بشر از حکومت اسلامی جمهوری افغانستان خواسته اند تا مجازات بدنی را لغو کند و اعدام‌ها را تعلیق کند.^۷ طبق گزارش‌ها، بین ۲۰۰۱ تا ۱۵ آگست ۲۰۲۱، دولت جمهوری اسلامی افغانستان حداقل ۷۲ نفر را اعدام کرده است.^۸ بر اساس اطلاعات موجود، ۳۱ نفر به دلیل جرایم رایج (از جمله سرقت و تجاوز جنسی)؛ ۱۸ نفر برای جرایم امنیتی؛ و یک نفر برای جنایت ارتكابی در طول جنگ داخلی اعدام شدند. اطلاعات کافی در مورد جنایاتی که ۲۲ نفر باقی مانده به خاطر آنها اعدام شده اند وجود ندارد.^۹ روش‌های اعدام که توسط دولت به کار می‌رفت، دار زدن و تیراندازی بود. حکومت جمهوری اسلامی افغانستان پس از اعتراض عمومی در پی یک اعدام دسته جمعی ناموفق در اکتوبر ۲۰۰۷، به اعدام با تیراندازی پایان داد.^{۱۰}

اطلاعات جامع در مورد تعداد مجازات‌های بدنی اعمال شده توسط قوه قضاییه یا نهادهای دولتی در دوره جمهوری اسلامی افغانستان در دسترس نیست، اگرچه گزارش‌های عمومی از چند موارد مجازات بدنی قضایی وجود دارد. مثلاً:

^۱ مجازات بدنی به عنوان "هر مجازات که در آن از نیروی فیزیکی به منظور ایجاد درد یا ناراحتی، هر چند خفیف، استفاده می‌شود" تعریف می‌شود. 'به هر مجازاتی که در آن از نیروی فیزیکی استفاده شده و قصد ایجاد درجانی از درد یا ناراحتی را داشته باشد'، ببینید: کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۸ (۲۰۰۶): حق کودک برای حفاظت از مجازات بدنی و سایر اشکال مجازات ظالمانه یا تحقیرآمیز (از جمله ماده‌های ۱۹؛ ۲۸؛ پاراگراف ۲؛ و ۲۷)، ۲ مارچ ۲۰۰۷، CRC/C/GC/8، پاراگراف [۱۱].

^۲ گزارش‌هایی در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان، ارائه شده توسط آقای چونگ هاین پیک، گزارشگر خاص، مطابق با قطعنامه ۷۵/۱۹۹۶ کمیسیون حقوق بشر، ۲۰ فبروری ۱۹۹۷، E/CN.4/1997/59، پاراگراف‌های [۴۴] - [۴۶].

^۳ گزارش‌هایی در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان، ارائه شده توسط آقای چونگ هاین پیک، گزارشگر خاص، مطابق با قطعنامه ۷۵/۱۹۹۶ کمیسیون حقوق بشر، ۲۰ فبروری ۱۹۹۷، E/CN.4/1997/59، پاراگراف [۴۸].

^۴ گزارش‌هایی در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان، ارائه شده توسط آقای چونگ هاین پیک، گزارشگر خاص، مطابق با قطعنامه ۷۵/۱۹۹۶ کمیسیون حقوق بشر، ۲۰ فبروری ۱۹۹۷، E/CN.4/1997/59، پاراگراف‌های [۴۴] - [۴۶].

^۵ اصطلاح 'ساختار موازی عدالت' به مجازات‌هایی اطلاق می‌شود که توسط گروه‌های مسلح غیردولتی (در این مورد، طالبان) علیه غیرنظامیان، به دنبال تصمیم محکمه یا کمیسیونی که به‌طور موازی با مکانیسم‌های عدالت رسمی موجود عمل می‌کند، انجام می‌شود.
^۶ یوناما ثبت تلفات غیرنظامیان را در جنوری ۲۰۰۹ آغاز کرد. ۱۵ آگست ۲۰۱۰ تاریخ اولین نمونه ثبت شده "مجازات ساختار عدالت موازی" است که تحت این روش مستند شده است.

^۷ شورای حقوق بشر سازمان ملل، گزارش گروه کاری بررسی دوره ای جهانی: افغانستان، ۳ آپریل ۲۰۱۹، A/HRC/41/5، نتیجه گیری و/یا توصیه‌ها؛ کمیته علیه شکنجه، مشاهدات پایانی در مورد دومین گزارش دوره ای افغانستان، ۱۲ جون ۲۰۱۷، CAT/C/AFG/CO/2، پاراگراف‌های [۲۳]-[۲۴].

^۸ ارقام به دست آمده از: دفتر لوی سارنوال (برای سال ۲۰۱۲-۲۰۱۸)؛ گزارش‌های کمیساریای عالی حقوق بشر؛ سازمان عفو بین الملل؛ دیده بان حقوق بشر؛ مرکز کورنل در مورد مجازات اعدام در سراسر جهان (<https://www.deathpenaltyworldwide.org/country/>)؛ رسانه‌های بین المللی و ملی. بر اساس گزارش‌های رسانه‌ها، حداقل در یک مورد، فرد اعدام شده یک خردسال بوده است: ABC News، "چگونه طالبان یک کودک را به یک بمب‌گذار انتحاری تبدیل کردند"، ۲۱ جون ۲۰۱۱. موجود در:

<https://abcnews.go.com/Blotter/taliban-killer-zar-ajam-duped-terror-attack/story?id=13894578&singlePage=true>

^۹ این عمدتاً به این دلیل است که مقامات اکثراً مجموع اعدام شدگان را منتشر می‌کردند و فهرستی از جنایات مرتکب شده توسط آنها را ذکر می‌کردند، بدون ارائه تفکیک بر اساس جرم یا ارائه اطلاعات مرتبط فقط برای برخی از اعدام‌شدگان.

^{۱۰} آرت کدی و دومینیک دی، "افغانستان: مجازات اعدام در چهارراهی‌ها، کوشگر قانون: حقوق جزا و جرم‌شناسی"، ۲۰ اکتبر ۲۰۱۵، موجود در <https://lawexplores.com/afghanistan-death-penalty-at-the-crossroads>

- در ماه می ۲۰۱۱، در ولایت ننگرهار، شهر جلال آباد، یک مرد در ملاء عام توسط قاضی در داخل محکمه به عنوان مجازات برای نوشیدن مشروبات الکلی به دُرّه زده شد¹¹.
- در ۳۰ آگست ۲۰۱۵، یک زن و یک مرد که توسط محکمه ابتداییه به جرم زنا محکوم شده بودند، هر کدام ۱۰۰ دُرّه توسط قاضی در ملاء عام زده شدند¹².

در سال ۲۰۱۳، یک گروپ کاری از وزارت عدلیه اصلاحاتی را در کود جزا پیشنهاد کرد که مقرراتی را برای تعیین سنگسار یا دره زدن به عنوان مجازات برای جرم زنا معرفی می کرد.¹³ اصلاحات تصویب نشد.

از زمان تصرف افغانستان در ۱۵ آگست ۲۰۲۱، مقامات حاکم طالبان مجازات بدنی و مجازات اعدام را تطبیق کرده اند. در مصاحبه ای رسانه ای در ۲۳ سپتامبر ۲۰۲۱، سرپرست وقت اداره تنظیم امور زندان ها، ملا نورالدین ترائی¹⁴، به آسوشیتدپرس گفت که "بریدن دست برای امنیت بسیار ضروری است" زیرا اثر پیشگیرانه دارد، اما کابینه هنوز در حال ارزیابی این بود که آیا مجازات در ملاء عام اجرا شود یا خیر.¹⁵ اولین نمونه مجازات بدنی که توسط یوناما پس از تسلط طالبان ثبت شد در ۲۰ اکتبر ۲۰۲۱ در ولایت کاپیسا ولسوالی نجراب رخ داد. یک زن و مردی که توسط محکمه حاکم ولسوالی به جرم زنا¹⁶ محکوم شده بودند، هر یک توسط اعضای محکمه ولسوالی با حضور علمای دین و اعضای مقامات حاکم محلی، در ملاء عام ۱۰۰ دُرّه زده شدند.

بعد از تطبیق اولین مورد در اکتوبر ۲۰۲۱، مقامات حاکم به اجرای مجازات های بدنی - هم بعد از فیصله قضایی و هم به صورت غیرقضایی - ادامه داده اند. اجرای مجازات های بدنی قضایی پس از توییت ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲ توسط ذبیح الله مجاهد، سخنگوی مقامات حاکم، که اظهار داشت که رهبر طالبان با قضات دیدار کرده و بر تعهدات آنها برای اعمال مجازات های حدود و قصاص برای جرایم که شرایط شرعی برای تطبیق این گونه مجازات رعایت شده باشند، تأکید کرده است، به طور قابل توجهی افزایش یافته است.¹⁷ حدود و قصاص مجازات هایی هستند که برگرفته از قرآن و حدیث¹⁸ هستند و هم می توانند مجازات بدنی¹⁹ و هم اعدام²⁰ باشند. توییت مجاهد با افزایش قابل توجهی در اجرای مجازات های بدنی قضایی و در ۷ دسامبر ۲۰۲۲، اولین مورد ثبت شده از

¹¹ بی بی سی، "قاضی افغان مرد را به دلیل نوشیدن الکل دُرّه زد"، ۱ جون ۲۰۱۱. موجود در: <https://www.bbc.com/news/world-south-asia-13620439>.

¹² عفو بین الملل، "افغانستان: مجازات نفرت انگیز ۱۰۰ دُرّه برای "زنا" باید بررسی شود، ۲ سپتامبر ۲۰۱۵. موجود در:

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/09/afghanistan-abhorrent-punishment-of-100-lashes-for-adultery-must-be-investigated>

¹³ دیده بان حقوق بشر، "افغانستان: پیشنهاد برای احیای مجازات سنگسار را رد کنید"، ۲۵ نوامبر ۲۰۱۳. موجود در:

<https://www.hrw.org/news/2013/11/25/afghanistan-reject-proposal-restore-stoning>; عفو بین الملل، "افغانستان: سنگسار، دره زدن، قطع عضو و سایر مجازات های دوران طالبان را رد کنید"، ۲۶ نوامبر ۲۰۱۳. موجود در:

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2013/11/afghanistan-reject-stoning-flogging-amputation-and-other-taliban-era-punishments>

¹⁴ ملا نورالدین ترائی در رژیم اول طالبان به عنوان وزیر عدلیه فعالیت می کرد و در حال حاضر معاون رئیس جمعیت هلال احمر افغانستان است. او در زمان مصاحبه اش با آسوشیتدپرس، سرپرست اداره تنظیم امور زندان بود.

¹⁵ آسوشیتدپرس، "یک مقام طالبان: مجازات شدید، اعدام ها بر میگردد"، ۲۳ سپتامبر ۲۰۲۱. موجود در:

<https://apnews.com/article/religion-afghanistan-kabul-taliban-22f5107f1dbd19c8605b5b5435a9de54>.

¹⁶ زنا یک اصطلاح عربی است که برای توصیف ممنوعیت فعل زنا (رابطه جنسی) خارج از ازدواج، طبق قوانین شرعی به کار می رود. زنا از نظر شرع جنایت حدودی یا جرمی است که خلاف دستورات خداوند تلقی می شود و مجازات آن واجب است.

¹⁷ Zabihullah (ذبیح الله م...) (@Zabehulah_M33)، توییت، ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲، ۸:۳۷ بعد از ظهر. موجود در:

https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/1591824999870259200?s=20&t=DijIPIQqSmH78zWj4KjBfw (پشتو)

"عالمبدر امیر المؤمنین د قاضیانو به یوه غونډه کې: د غلو، انسان تښتونکو او فتنه گرو دوسې به ښه ډول وڅېړئ. هغه دوسې چې د حد او قصاص ټول شریعی شرایط یې پوره کړي وي مکلف یاست چې حد او قصاص ورباندې جاري کړئ، ځکه دا د شریعت حکم او زما امر دی او فرض ده ترڅو ورباندې عمل وکړئ."

¹⁸ در مورد قصاص، خانواده مقتول در مورد مجازات (هنگام مرگ قربانی) تصمیم می گیرند - یا قصاص، دیه یا بخشش مرتکب. مجازات حدود مخصوص جرایم معینی است و بر اساس قوانین اسلام مقرر شده است.

¹⁹ مجازات بدنی به عنوان "هر مجازات که در آن از نیروی فیزیکی به منظور ایجاد درد یا ناراحتی، هر چند خفیف، استفاده می شود" تعریف می شود. نظریه عمومی شماره ۸: حق کودک برای حفاظت از مجازات بدنی و سایر اشکال مجازات ظالمانه یا تحقیرکننده (۲۰۰۶)، پاراگراف [۱۱].

²⁰ مجازاتی که در آن شخص به دلیل جرم خود به مرگ محکوم می شود که به عنوان مجازات اعدام نیز شناخته می شود.

اعدام با مجوز قضایی از زمان تسلط طالبان بر افغانستان همراه شد.²¹ با وجود تمرکز توئیت بر مجازات حدود و قصاص، اکثر مجازات‌های بدنی اجرا شده پس از آن، مجازات‌های تعزیری گزارش شده است.²²

---

²¹ دفتر کمیساری عالی حقوق بشر، نظریه جرمی لارنس، سخنگوی دفتر حقوق بشر سازمان ملل در مورد اعدام در افغانستان، ۷ دسامبر ۲۰۲۲، موجود در: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/12/comment-un-human-rights-office-spokesperson-jeremy-laurence-afghanistan#:~:text=The%20death%20penalty%20is%20incompatible,death%20penalty%20in%20its%20entire>

؛ [UNAMA News \[@UNAMAnews \] ؛ توئیتر، ۷ دسامبر ۲۰۲۲، ساعت ۹:۳۱ بعد از ظهر. موجود در: https://twitter.com/UNAMAnews/status/1600536086496919553?s=20&t=BBcTWv4DfbHb2lMpw0q49A](https://twitter.com/UNAMAnews/status/1600536086496919553?s=20&t=BBcTWv4DfbHb2lMpw0q49A)

²² تعزیر در شرع به مجازات‌هایی اطلاق می‌شود - برخلاف حدود و قصاص - که در قرآن و سنت تعریف نشده و با اختیار قاضی اجرا می‌شود.

1 چارچوب حقوقی

1.1 چارچوب حقوقی بین المللی

افغانستان به عنوان یک دولت همچنان به تعهدات مندرج در اسناد بین المللی حقوق بشر که عضو آن است، پایبند است.²³

مجازات بدنی

مجازات بدنی این گونه تعریف شده است: "هر مجازات که در آن از نیروی فیزیکی به منظور ایجاد درد یا ناراحتی، هر چند خفیف، استفاده شود، مجازات بدنی پنداشته میشود".²⁴ کمیته حقوق بشر مجازات بدنی را شامل "مجازات بیش از حد برای یک جرم یا به عنوان یک اقدام آموزشی یا انضباطی"²⁵ و گزارشگر خاص سازمان ملل در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز اشاره کرده است که مجازات بدنی معمولاً شامل استفاده عمدی از زور علیه یک فرد، همراه با بی حرمتی و/یا تحقیر قربانی است.²⁶ کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد²⁷ (شورای حقوق بشر سابق)، نهادهای معاهده حقوق بشر²⁸ و کارشناسان مستقل حقوق بشر²⁹، همگی اعلام کرده اند که مجازات بدنی نوعی شکنجه یا رفتار یا مجازات بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز است که در تضاد با استانداردهای بین المللی حقوق بشر است، و خواستار لغو آن شده اند.³⁰

²³ کنوانسیون علیه شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های غیرانسانی یا تحقیرآمیز (تصویب شده در ۱۰ آوریل ۱۹۸۷)، پروتکل اختیاری کنوانسیون علیه شکنجه (الحاق افغانستان در ۱۷ آوریل ۲۰۱۸)، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (الحاق افغانستان در ۲۴ جنوری ۱۹۸۳)، کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان (تصویب در ۵ مارچ ۲۰۰۳)، کنوانسیون بین المللی رفع هرگونه تبعیض نژادی (الحاق توسط افغانستان در ۶ جولای ۱۹۸۳)، میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (الحاق توسط افغانستان در ۲۴ جنوری ۱۹۸۳)، کنوانسیون حقوق کودک (تصویب در ۲۸ مارچ ۱۹۸۹)، پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک در مورد شرکت کودکان در منازعات مسلحانه (الحاق توسط افغانستان در ۲۴ سپتامبر ۲۰۰۳)، پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک در خصوص فروش، فحشاء و هرزه نگاری کودکان (الحاق توسط افغانستان در ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۲)، کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت (الحاق توسط افغانستان در ۱۸ سپتامبر ۲۰۱۲).

²⁴ کمیته حقوق طفل سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۸: حق کودک برای حفاظت از مجازات بدنی و سایر اشکال مجازات ظالمانه یا تحقیرکننده (۲۰۰۶)، پاراگراف [۱۱].

²⁵ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی CCPR شماره ۲۰: ماده ۷ (ممنوعیت شکنجه، یا سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز)، ۱۰ مارچ ۱۹۹۲، پاراگراف [۵].

²⁶ گزارش گزارشگر خاص در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، مانفرد نوک، ۹ فبروری ۲۰۱۰، A/HRC/13/39، پاراگراف [۶۳].

²⁷ کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد، شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، قطعنامه شماره ESCOR Supp، ۱۹۹۸/۳۸ (شماره ۳) در ۱۳۴، E/CN.4/1998/38 (1998).

²⁸ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، نظریه عمومی شماره ۲۰: ماده ۷ (ممنوعیت شکنجه، یا سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز)، ۱۰ مارچ ۱۹۹۲، پاراگراف [۵]؛ جورج آزبورن علیه جامائیکا، CCPR/C/68/D/759/1997، کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، ۱۳ آوریل ۲۰۰۰، پاراگراف [۹۰.۱]، رجوع کنید به: سوابق رسمی مجمع عمومی، جلسه پنجاه و هفتم، ضمیمه شماره ۴۰ (۴۰/۵۷/A)، جلد ۲، پیوست ۹، بخش Q، مکتوب شماره ۲۰۰۰/۹۲۸، بودلال سوکلال علیه ترینیداد و توباگو؛ جلد ۲، پیوست ۹، بخش Q، مکتوب شماره ۱۹۹۸/۷۹۲، هیگینسون علیه جامائیکا. سوابق رسمی مجمع عمومی، جلسه پنجاه و نهم، پیوست شماره ۴۰ (۴۰/۵۹/A)، جلد ۲، پیوست ۹، بخش B، مکتوب شماره ۱۹۹۸/۷۹۳، پروس علیه جامائیکا.

²⁹ گزارش گزارشگر خاص در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، نایجل اس. رادلی، ارائه شده بر اساس قطعنامه ۳۷/۱۹۹۵ (B) کمیسیون حقوق بشر، ۱۰ جنوری ۱۹۹۷، E/CN.4/1997/7، پاراگراف [۸]؛ گزارش گزارشگر خاص در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، مانفرد نوک، که بر اساس قطعنامه ۱۸۲/۵۹ مجمع عمومی و قطعنامه ۳۹/۲۰۰۵ کمیسیون حقوق بشر، A/60/316، پاراگراف [۲۶] - [۲۸] ارائه شده است.

³⁰ کمیته علیه شکنجه، مشاهدات پایانی در مورد گزارش اولیه پاکستان، ۱ جون ۲۰۱۷، CAT/C/PAK/CO/1، پاراگراف [۳۸] - [۳۹]؛ کمیته علیه شکنجه، مشاهدات پایانی در مورد سومین گزارش دوره ای قطر، ۴ جون ۲۰۱۸، CAT/C/QAT/CO/3، پاراگراف [۳۱] - [۳۲]؛ کمیته علیه شکنجه، مشاهدات پایانی در مورد گزارش اولیه امارات متحده عربی، ۲۲ اگست ۲۰۲۲، CAT/C/ARE/CO/13، پاراگراف [۹] - [۱۰].

ممنوعیت شکنجه و رفتار یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز یک نورم اجباری (jus cogens) - یا اصل اساسی - حقوق بین‌الملل تلقی می‌شود. الزام به ممنوعیت چنین اعمالی غیرقابل تعدیل است. به این معنی که استفاده از شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز یا عدم رعایت ممنوعیت، حتی در مواقع اضطراری، هرگز توجیهی ندارد.³¹

کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز درد یا رنجی که فقط ناشی از تحریم‌های قانونی، ذاتی یا تصادفی بوجود می‌آید خارج از تعریف شکنجه دانسته اند.³² کارشناسان مستقل حقوق بشر این استدلال را که مجازات بدنی یک "تحریم قانونی" و خارج از ممنوعیت شکنجه است، نپذیرفته است،³³ به طوری که گزارشگر خاص شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، مانفرد نواک در سال ۲۰۰۵ اظهار داشت: "دولت‌ها نمی‌توانند برای توجیه نقض تعهدات حقوق بشری خود تحت قوانین بین‌المللی، از جمله ممنوعیت مجازات بدنی، به مقررات قوانین داخلی استناد کنند."³⁴

نهادهای معاهده حقوق بشر و کارشناسان مستقل حقوق بشر نیز قوانین دینی را به عنوان توجیهی برای اجرای مجازات بدنی رد کرده اند. در سال ۲۰۰۶، کمیته حقوق طفل بیان کرد که آزادی ابراز مذهب ممکن است برای حمایت از حقوق و آزادی‌های اساسی دیگران محدود شود و دریافت که مجازات‌های بدنی "تجویز شده بر اساس برخی تفاسیر از قوانین دینی... آشکارا ناقض کنوانسیون و سایر استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر، همانطور که توسط کمیته حقوق بشر و کمیته ضد شکنجه نیز تأکید شده، است، و باید ممنوع شوند."³⁵ گزارشگر خاص علیه شکنجه و سایر رفتارها و مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز در سال ۱۹۹۷ گفت: "دولت‌های اعمال‌کننده قوانین دینی موظفند این کار را به گونه‌ای انجام دهند که از اعمال مجازات‌های بدنی دردناک در عمل اجتناب کنند."³⁶

کمیته حقوق بشر خاطرنشان کرده است که مقررات مربوط به پوشش زنان که توسط یک دولت عضو تحمیل می‌شود ممکن است حقوق تضمین شده توسط میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، از جمله ماده ۷ را که شکنجه و رفتار یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز را ممنوع می‌کند، نقض کند "در صورتی که مجازات بدنی برای اجرای چنین مقرراتی اعمال شود."³⁷ در سال ۲۰۱۸، کمیته رفع تبعیض علیه زنان توصیه کرد که عربستان سعودی از حقوق زنان در انتخاب پوشش خود اطمینان حاصل کند، "از جمله با اتخاذ اقدامات مؤثر برای محافظت از آنها در برابر خشونت، تهدید یا اجبار توسط پولیس مذهبی و سرپرست/ولی مرد."³⁸

مجازات مرگ

در حالی که مجازات اعدام بر اساس قوانین بین‌المللی حقوق بشر ممنوع نیست، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی به شدت تطبیق آن را توسط کشورهای عضو که استفاده از آن را لغو نکرده اند محدود می‌کند.

مجازات اعدام فقط برای "جدی‌ترین جنایات" قابل تطبیق است که توسط کمیته حقوق بشر به عنوان جنایات شدید و شامل قتل عمدی تعبیر می‌شود.³⁹ جرائمی که به طور مستقیم و عمدی منجر به مرگ نمی‌شوند، مانند سوء قصد، فساد و سایر جرائم اقتصادی و سیاسی، جرائم مواد مخدر و جنسی و غیره، هرگز نمی‌توانند مبنای اجرای مجازات اعدام باشند.⁴⁰

³¹ کنوانسیون علیه شکنجه، ماده ۲(ب)؛ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۴(ب).

³² کنوانسیون علیه شکنجه، ماده ۲(ب)؛ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۴(ب).

³³ گزارش گزارشگر ویژه در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، نایجل اس. رادلی، ارائه شده بر اساس قطعنامه کمیسیون حقوق بشر ۱۹۹۵/۳۷ (B)، ۱۰ جنوری ۱۹۹۷، E/CN.4/1997/7، پاراگراف [۸]؛ گزارش گزارشگر خاص در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، مانفرد نواک، که بر اساس قطعنامه ۱۸۲/۵۹ مجمع عمومی و قطعنامه ۳۹/۲۰۰۵ کمیسیون حقوق بشر، A/60/316، پاراگراف [۲۶] - [۲۸] ارائه شده است.

³⁴ گزارش گزارشگر خاص در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، مانفرد نواک، که بر اساس قطعنامه ۱۸۲/۵۹ مجمع عمومی و قطعنامه ۳۹/۲۰۰۵ کمیسیون حقوق بشر، A/60/316، پاراگراف [۲۶] - [۲۸] ارائه شده است.

³⁵ کمیته حقوق طفل سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۸ (۲۰۰۶): حق طفل برای حفاظت از تنبیه بدنی و سایر اشکال ظالمانه یا تحقیرآمیز مجازات (ماده های ۱۹؛ ۲۸، پاراگراف ۲ و ۳۷، از جمله)، ۲ مارچ ۲۰۰۷، CRC/C/GC/8، پاراگراف [۲۹].

³⁶ گزارش گزارشگر خاص در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، نایجل اس. رادلی، ارائه شده بر اساس قطعنامه کمیسیون حقوق بشر ۱۹۹۵/۳۷ (B)، ۱۰ جنوری ۱۹۹۷، E/CN.4/1997/7، پاراگراف [۱۰].

³⁷ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، نظریه عمومی شماره ۲۸: ماده ۳ (برابری حقوق بین مردان و زنان)، ۲۹ مارچ ۲۰۰۰، CCPR/C/21/Rev.1/Add.10، پاراگراف [۱۳].

³⁸ CEDAW/C/SAU/CO/3-4

³⁹ کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶، ماده ۶ (حق حیات)، ۳ سپتامبر ۲۰۱۹، CPR/C/GC/36، پاراگراف [۳۵].

⁴⁰ گزارشگر خاص سازمان ملل متحد در مورد اعدام‌های مختصر اعلام کرده است که بر اساس قوانین بین‌المللی مجازات اعدام تنها برای "اعمال از پیش برنامه ریزی شده و عمدی با عواقب کشنده" مجاز است. نگاه کنید به: "کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل از سنگپور می‌خواهند که یک تبعه مالزیایی را اعدام نکنند"، جنیوا، ۱۸ می ۲۰۱۶.

احکام اعدام اجباری بر اساس قوانین بین المللی حقوق بشر ممنوع است. کمیته حقوق بشر معتقد است که در تمام مواردی که شامل اجرای مجازات اعدام می شود، شرایط فردی مجرم و جرم باید توسط محکمه صادرکننده حکم در نظر گرفته شود. احکام اعدام اجباری که محکمه ها را در مورد اجرای حکم اعدام بی اختیار می گذارد، خودسرانه تلقی می شود⁴¹.

استانداردهای بین المللی روشن می کند که همه متهمان باید از محاکمه عادلانه برخوردار شوند. احترام به تضمین های محاکمه عادلانه به طور خاص در مواردی که منجر به اجرای مجازات اعدام می شود، اهمیت دارد. کمیته حقوق بشر اعلام کرده است که صدور حکم اعدام در شرایطی که حقوق محاکمه عادلانه متهم رعایت نشده باشد به منزله محرومیت خودسرانه از زندگی است.⁴² نقض ضمانت های محاکمه عادلانه عبارتند از: استفاده از اعترافات اجباری، عدم وجود وکالت قانونی موثر؛ عدم عادلانه بودن پروسه جنایی و عدم استقلال یا بی طرفی محکمه.

هر شخصی که به اعدام محکوم شده است حق دارد درخواست عفو یا تخفیف مجازات خود را بنماید.⁴³ کشورهای عضو موظفند اطمینان حاصل کنند که عفو یا تخفیف مجازات اعدام در شرایط مناسب اعطا می شود.⁴⁴

قوانین بین المللی حقوق بشر تطبیق مجازات اعدام را برای جنایاتی که افراد زیر ۱۸ سال در زمان ارتکاب جرم مرتکب شده اند و⁴⁵ علیه زنان باردار ممنوع می کند.⁴⁶ کمیته حقوق بشر همچنین خاطرنشان کرده است که مجازات اعدام نباید برای: افرادی که ناتوانی های روانی یا ذهنی جدی مانع از دفاع مؤثر آنها می شود؛ کسانی که تقصیر اخلاقی محدودی دارند؛ کسانی که توانایی محدودی در درک دلایل حکم خود دارند؛ کسانی که اعدام آنها فوق العاده ظالمانه خواهد بود یا منجر به نتایج فوق العاده سختی برای آنها و خانواده هایشان می شود (مانند افراد در سن بالا و والدین فرزندان بسیار کوچک یا تحت تکفل) و کسانی که در گذشته متحمل نقض جدی حقوق بشر شده اند.⁴⁷

در نهایت، مجازات اعدام باید به گونه ای اجرا شود که کمترین رنج جسمی و روحی ممکن را به همراه داشته باشد.⁴⁸ روش های اعدامی که ناقض ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز هستند، حکم اعدام را خودسرانه می آورند و در نتیجه به منزله محرومیت خودسرانه از زندگی هستند (ممنوع بر اساس ماده ۷ میثاق بین المللی مدنی و حقوق سیاسی). سنگسار و اعدام علنی از جمله شیوه های اعدام مغایر با ماده ۷ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی تشخیص داده شده است.⁴⁹

⁴¹ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۳۶: ماده ۶ (حق حیات)، ۲۰۱۹، پاراگراف [۳۷].

⁴² کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۳۶: ماده ۶ (حق حیات)، ۲۰۱۹، پاراگراف [۴۱]؛ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۳۲: ماده ۱۴ (حق برابری در برابر محکمه ها و دیوان ها و محاکمه عادلانه)، ۲۰۰۷، پاراگراف ۵۹. در مورد استانداردهای محاکمه عادلانه، همچنین نگاه کنید به: اصول اساسی در مورد استقلال قوه قضاییه، تصویب شده توسط هفتمین کنگره سازمان ملل متحد در مورد پیشگیری از جرم و رفتار با مجرمین که از ۲۶ آگست تا ۶ سپتامبر ۱۹۸۵ در میان برگزار شد و توسط قطعنامه های ۳۲/۴۰ مورخ ۲۹ نوامبر ۱۹۸۵ و ۱۴۶/۴۰ مورخ ۱۳ دسامبر ۱۹۸۵ مجمع عمومی سازمان ملل متحد تأیید شد. اصول اساسی در مورد نقش وکلا، مصوب هشتمین کنگره سازمان ملل متحد در مورد پیشگیری از جرم و رفتار با مجرمین، هاوانا، کوبا، ۲۷ آگست تا ۷ سپتامبر ۱۹۹۰. رهنمودهای نقش خازنوال، مصوب هشتمین کنگره سازمان ملل متحد در مورد جلوگیری از جرم و رفتار با مجرمین، هاوانا، کوبا، ۲۷ آگست تا ۷ سپتامبر ۱۹۹۰.

⁴³ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۶ (۴).

⁴⁴ کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶، ماده ۶ (حق زندگی)، ۳ سپتامبر ۲۰۱۹، CPR/C/GC/36، پاراگراف [۴۷].

⁴⁵ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، پاراگراف ۶ (۵)؛ کنوانسیون حقوق طفل ماده ۳۷؛ کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶، ماده ۶ (حق زندگی)، ۳ سپتامبر ۲۰۱۹، CCPR/C/GC/36، پاراگراف [۴۸] - [۴۹].

⁴⁶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۶ (۵).

⁴⁷ کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶، ماده ۶ (حق زندگی)، ۳ سپتامبر ۲۰۱۹، CPR/C/GC/36، پاراگراف [۴۹].

⁴⁸ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۲۰: ماده ۷ (ممنوعیت شکنجه، یا سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز)، ۱۹۹۲، پاراگراف ۶.

⁴⁹ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۳۶: ماده ۶ (حق زندگی)، ۲۰۱۹، پاراگراف ۴۰. در رابطه با اعدام علنی، در قطعنامه ۵۹/۲۰۰۵، کمیسیون حقوق بشر از تمام کشورهایی که هنوز مجازات اعدام را حفظ کرده اند، ترغیب کرد که "اطمینان حاصل کنند که در جایی که مجازات اعدام همچنان وجود دارد، به گونه ای اجرا شود که حداقل رنج ممکن را اعمال کند و نباید در ملاء عام یا به هر روش تحقیرآمیز دیگری اجرا شود، (...)" کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد، قطعنامه حقوق بشر ۵۹/۲۰۰۵: مسئله مجازات اعدام، ۲۰ اپریل ۲۰۰۵، E/CN.4/RES/2005/59، پاراگراف ۷ (i). این ممنوعیت توسط دبیر کل سازمان ملل متحد مجدداً تأیید شد، به گزارش دبیرکل، مسئله مجازات اعدام، ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۸، A/HRC/39/19، پاراگراف ۳۸.

1.2 چارچوب قانونی داخلی

مقامات حاکم ظاهراً قانون اساسی⁵⁰ را به حالت تعلیق درآورده اند و بازنگری قوانین تصویب شده تحت جمهوری اسلامی افغانستان را برای ارزیابی انطباق آنها با شریعت و سنت های افغانی آغاز کرده اند.⁵¹ از اپریل ۲۰۲۳، نتایج بازنگری - و بنابراین، وضعیت حقوقی قوانین تصویب شده توسط جمهوری اسلامی افغانستان - نامعلوم باقی مانده است. با این حال، مقامات حاکم در موارد متعدد اعلام کرده اند که شریعت چارچوب قانونی قابل اجرا در افغانستان است.⁵²

اگرچه همانطور که قبلاً ذکر شد، مقامات حاکم تعلیق قانون اساسی سال ۲۰۰۴ و قوانین وضع شده توسط جمهوری اسلامی افغانستان را اعلام کرده اند، اما این بخش وضعیت مجازات بدنی و مجازات اعدام تحت قوانین سابق افغانستان را نیز به عنوان پیشینه بیان می کند. مجازات بدنی و مجازات اعدام بر اساس قانون اساسی و کود جزا مجاز بودند.

در ماده ۳ کود جزا آمده است که هدف از آن تنظیم "اصول، قواعد و احکام مربوط به جرایم و مجازات های تعزیری" بوده و مرتکبین حدود و قصاص "مطابق احکام فقه حنفی شریعت اسلامی" مجازات خواهند شد.⁵³ مجازات های حدود و قصاص (همانطور که قبلاً ذکر شد، می توانند هم مجازات بدنی و هم مجازات اعدام باشند) در کود جزا مجاز بوده اند، اما در آن مدون یا تعریف نشده اند. در سال ۲۰۱۰، حکومت افغانستان تأیید کرد که می توان برای زنا مجازات بدنی اعمال کرد و گفت: "ماده ۴۲۷ کود جزا، رابطه جنسی خارج از ازدواج یا زنا را به حبس طولانی مدت محکوم می کند... ماده ۴۲۶ اما مقرر می دارد که زنا فقط در صورتی عدم مجازات حدودی طبق ماده ۴۲۷ مجازات می شود. حدود، که در کود جزا تعریف نشده است، به این ترتیب برای اشد مجازات زنا (از جمله زدن و سنگسار) به منبع دیگری از قانون (قانون شریعت) اشاره می کند.⁵⁴

قانون اساسی ۲۰۰۴ و کود جزا هر دو مجازات اعدام را مجاز دانستند.⁵⁵ همانطور که در مورد مجازات زنا در پاراگراف قبل بحث شد، کود جزا می گوید که مجازات های تعزیری قتل فقط در مواردی اعمال می شود که شرایط اجرای مجازات قصاص فراهم نباشد.⁵⁶

ماده ۱۷۰ کود جزا جرایمی را که مجازات اعدام برای آنها اعمال می شود، ذکر کرده است "مگر اینکه در قانون طور دیگری توضیح شده باشد".⁵⁷ جنایات ذکر شده عبارتند از: نسل کشی، جنایات علیه بشریت، جنایات جنگی، جنایات تجاوز به دولت، ترور و انفجار، اختطاف و گروگان گیری یا سرقت در شاهرا که منجر به مرگ فرد یا افراد می شود؛ قتل در شرایط پیش بینی شده در کود جزا؛ جنایاتی که باعث می شود سرزمین افغانستان به طور جزئی یا کامل تحت حاکمیت یک کشور خارجی قرار گیرد یا به حاکمیت ملی، تمامیت ارضی یا استقلال کشور لطمه وارد کند. تجاوز گروهی به یک زن؛ تجاوز گروهی به مردی که منجر به مرگ می شود.⁵⁸ تطبیق مجازات اعدام برای برخی از جرایم ذکر شده در بالا، مانند تجاوز گروهی و آسیب رساندن به حاکمیت و تمامیت افغانستان،

⁵⁰ در جریان ترتیب این راپور، آخرین اظهارات عمومی در این زمینه توسط معین حاکم وزارت عدلیه در یک کنفرانس مطبوعاتی بیان شد که در آن وی اظهار داشت که افغانستان نیازی به قانون اساسی ندارد و فقه حنفی، قرآن و سنت محمدی می تواند به عنوان چارچوبی برای حل و فصل مشکلات باشد. طلوع نیوز، "مقامات: افغانستان به قانون اساسی نیاز ندارد"، ۴ سپتامبر ۲۰۲۲. موجود در:

<https://tolonews.com/afghanistan-179697>

⁵¹ وزارت عدلیه حاکم، "تأکید وزیر عدلیه در مورد تسریع روند بازنگری قانون"، ۱۰ اپریل ۲۰۲۲. موجود در:

<https://moj.gov.af/en/minister-justice-accentuated-upon-expedition-law-revision-process>

⁵² نگاه کنید به طور مثال: رویترز، "شورا ممکن است بر افغانستان حکومت کند، طالبان برای دستیابی به سرایان، پیلوت ها"، ۱۹ اگست

۲۰۲۱. موجود در: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/exclusive-council-may-rule-afghanistan-taliban-reach-out-soldiers-pilots-senior-2021-08-18>

۲۳ سپتامبر ۲۰۲۱. موجود در:

<https://apnews.com/article/religion-afghanistan-kabul-taliban-22f5107f1dbd19c8605b5b5435a9de54>؛ طلوع

نیوز، "مقامات: افغانستان به قانون اساسی نیاز ندارد"، ۴ سپتامبر ۲۰۲۲. موجود در: <https://tolonews.com/afghanistan-179697>؛

آسوشیتدپرس، "مقام طالبان: مجازات شدید، اعدام ها بازخواهد گشت"؛ آسوشیتدپرس، "طالبان افغان می گویند که گروه به

قوانین سختگیرانه اسلامی پایبند است"، ۱۷ نوامبر ۲۰۲۲. موجود در:

<https://apnews.com/article/afghanistan-business-taliban-921f029801814736709d0445336a53cf>

⁵³ کود جزا ۲۰۱۷، ماده ۳.

⁵⁴ کمیته حقوق طفل سازمان ملل متحد، بررسی گزارش های ارائه شده توسط دولت های عضو بر اساس ماده ۴۴ کنوانسیون: گزارش اولیه کشورهای عضو در سال ۱۹۹۶: افغانستان، ۱۳ جون ۲۰۱۰، CRC/C/AFG/1.

⁵⁵ قانون اساسی افغانستان ۲۰۰۴، ماده ۲۳.

⁵⁶ کود جزا ۲۰۱۷، ماده ۵۴۶.

⁵⁷ کود جزا ۲۰۱۷، ماده ۱۷۰.

⁵⁸ کود جزا ۲۰۱۷، ماده ۱۷۰.

با معیارهای بین‌المللی که تطبیق مجازات اعدام را به "جدی‌ترین جنایات" محدود می‌کند، مطابقت نداشت، که عبارتند از جنایات شدید بشمول قتل عمدی.⁵⁹

در رابطه با اطفال، کود جزاً صراحتاً مقرر کرده بود که اطفال⁶⁰ یا افراد زیر ۲۰ سال نمی‌توانند به اعدام محکوم شوند. این مقررات به طور کامل با استانداردهای بین‌المللی که تطبیق مجازات اعدام را برای جنایاتی که توسط افراد زیر ۱۸ سال در زمان ارتکاب جرم مرتکب شده‌اند، ممنوع می‌کند، مطابقت نداشت.

کود جزاً صراحتاً در نظر گرفتن جهات تخفیف توسط محکمه‌ها در تعیین مجازات قابل اجرا برای یک جرم⁶² پیش‌بینی کرده است، بنابراین مجازات اعدام اجباری (که مستلزم اعمال مجازات اعدام در صورت عدم توجه به شرایط تخفیف است) را استثنا می‌کند.

اگرچه قانون اساسی تصریح کرده بود که رئیس‌جمهور قدرت کاهش و عفو مجازات‌ها⁶³ را دارد، اما طبق قوانین جمهوری اسلامی افغانستان، افراد حق خاصی برای درخواست عفو یا تخفیف نداشتند. علاوه بر این، عفو - در هیچ شرایطی - برای جرایم خاص⁶⁴ مجاز نبود. میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی ایجاب می‌کند که هرکسی که به اعدام محکوم می‌شود، حق درخواست عفو یا تخفیف مجازات را داشته باشد و عفو و تخفیف مجازات در همه موارد اعطا شود (یعنی هیچ محدودیتی در حق عفو یا تخفیف مجازات اعدام برای جرایم خاص وجود نداشته باشد).⁶⁵

1.3 دسترسی به عدالت

دسترسی برابر به عدالت برای همه در سیستم حقوقی حاکم یک نگرانی مهم است. در حالی که وزارت عدلیه حاکم تأیید کرده است که وکلای می‌توانند به کار خود ادامه دهند و صدور مجوز برای وکلای مدافع را آغاز کرده است، آنها وکلای زن را از روند صدور مجوز محروم کرده‌اند و عملاً آنها را از فعالیت و مشارکت در اجرای عدالت باز می‌دارند. وکلای مدافع همچنین مشکلات دسترسی به محلات سلب آزادی را گزارش می‌دهند و می‌گویند که آنها اکثراً در جریان مراحل عدلی در برابر قضات حاکم کنار گذاشته می‌شوند.

در حالیکه، بر اساس گزارش، برخی از وکلای زن راه‌هایی برای ادامه کار پیدا کرده‌اند، به‌عنوان مثال در سمت‌های "مشاوره" به جای حضور در محکمه،⁶⁶ بسیاری از آنها به دلیل محدودیت‌های اعمال شده توسط مقامات حاکم و/یا از ترس امنیت خود مجبور به توقف کار شده‌اند. قاضی‌های زن نیز از زمان تسلط طالبان از کار منع شده‌اند.

⁵⁹ کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶، ماده ۶ (حق زندگی)، ۳ سپتامبر ۲۰۱۹، CPR/C/GC/36، پاراگراف [۳۵].

⁶⁰ کود جزاً ۲۰۱۷، ماده ۹۹.

⁶¹ کود جزاً ۲۰۱۷، ماده ۱۱۴.

⁶² کود جزاً ۲۰۱۷، ماده‌های ۹۰، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۱ و ۲۱۳.

⁶³ قانون اساسی افغانستان ۲۰۰۴، ماده ۶۴ بند ۱۸.

⁶⁴ قانون اجراءات جزائی ۲۰۱۳، ماده ۳۵۰.

⁶⁵ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۶ (۴).

⁶⁶ کنسرسیوم کمک‌های حقوقی بین‌المللی، "موضوعات عدالت: گزارش وضعیت افغانستان از زمان تسلط طالبان"، جنوری ۲۰۲۳، صفحه

۲۴. موجود در: <https://ilacnet.org/new-ilac-report-surveys-justice-sector-under-taliban-rule-2>.

2 مجازات بدنی قضایی

1.2 مجازات بدنی مستند شده از ۱۵ اگست ۲۰۲۱

یوناما مجموعه ای از مجازات بدنی را که از ۱۵ اگست ۲۰۲۱⁶⁷ توسط مقامات حاکم انجام شده است، شامل ذره زدن، سنگسار، انواع دیگر لت و کوب، وادار کردن مردم به ایستادن در آب سرد و تراشیدن اجباری سر را مستند کرده است.

مجازات‌های بدنی که تا به امروز توسط مقامات حاکم اجرا می‌شوند در سه دسته کلی قرار می‌گیرند:

۱. مجازات‌های بدنی قضایی: مجازات‌هایی که طبق تصمیم محکمه انجام می‌شود.
۲. مجازات‌های بدنی که توسط نهادهای غیرقضایی حاکم صادر می‌شود: مجازات‌هایی که در پی تصمیم رسمی اعلام شده توسط یکی از اعضای مقامات غیرقضایی حاکم، به طور مثال، یک والی حاکم، انجام می‌شود.
۳. مجازات بدنی موقت: توسط یک عضو مقامات غیرقضایی حاکم، در غیاب تصمیم رسمی اعلام‌شده، به طور مثال لت و کوب یک فرد متهم توسط پولیس حاکم، انجام می‌شود.

2.2 مجازات‌های بدنی قضایی

تمام موارد ثبت شده از مجازات بدنی قضایی تا به امروز ذره زدن بوده است.

قبل از توثیق ۱۳ نوامبر سخنگوی مقامات حاکم⁶⁸ در مورد اظهارات رهبر طالبان به قضات

بین ۱۵ اگست ۲۰۲۱ تا ۱۲ نوامبر ۲۰۲۲، یوناما حداقل ۱۸ مورد از مجازات‌های بدنی قضایی را که توسط محکمه‌های حاکم ولایت، ولسوالی و استیناف انجام شده است، مستند کرده است. ولایت غور بیشترین تعداد مجازات‌های بدنی قضایی مستند (۶) را در این دوره داشته است.

در ۱۸ مورد مستند، ۳۳ مرد و ۲۲ زن، از جمله دو طفل (هر دو دختر) مجازات شدند. اکثریت مجازات‌ها، هم برای مردان و هم برای زنان، مربوط به زنا، رابطه جنسی یا "فرار از منزل" است و طبق گزارش‌ها، تمام زنان و دخترانی که مجازات شده‌اند به این گونه جرایم محکوم شده‌اند. اگرچه جزئیات ماهیت دقیق این جرایم در نظام کنونی مشخص نیست، اما در جمهوری اسلامی افغانستان، زنان و دختران معمولاً پس از خروج از خانه بدون اجازه محرم یا بدون اطلاع به خانواده در مورد محل تقریبی شان به جرم "فرار از منزل" یا "اقدام به زنا" دستگیر می‌شدند.⁶⁹

به طور کلی، مجازات‌ها شامل ۳۰ تا ۳۹ ذره برای هر محکوم بود، اما در برخی موارد ۸۰ تا ۱۰۰ ذره نیز تطبیق می‌شد.

بعد از توثیق ۱۳ نوامبر سخنگوی مقامات حاکم در مورد اظهارات رهبر طالبان به قضات

پس از توثیق ۱۳ نوامبر، افزایش قابل توجهی در تعداد و منظم بودن مجازات‌های بدنی قضایی توسط مقامات حاکم مشاهده شد. بین ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲ تا ۳۰ اپریل ۲۰۲۳، یوناما حداقل ۴۳ مورد از مجازات‌های بدنی قضایی را ثبت کرده است. در این ۴۳ مورد، ۵۸ زن، ۲۷۴ مرد و دو طفل پسر به دلیل انواع جرایم از جمله زنا، "فرار از منزل"، سرقت، همجنس‌گرایی، مصرف مشروبات الکلی،

⁶⁷ گزارش بخش حقوق بشر یوناما، حقوق بشر در افغانستان ۱۵ اگست ۲۰۲۱ - ۱۵ جون ۲۰۲۲، صفحه ۱۸.

⁶⁸ Zabihullah (ذبیح الله م...)[@Zabehulah_M33]، توییت، ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲، ۸:۳۷ بعد از ظهر. موجود در:

https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/1591824999870259200?s=20&t=DjIjPIQqSmH78zWj4KjBFw

(پبنتو).

⁶⁹ کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد / یوناما، در جستجوی عدالت برای جنایات خشونت علیه زنان و دختران، دسامبر ۲۰۲۰.

موجود در: <https://unama.unmissions.org/women%27s-rights-reports>

کلاهبرداری و قاچاق مواد مخدر دُرّه زده شدند. مانند قبل، اکثر مجازات های اجرا شده مربوط به محکومیت های زنا، رابطه جنسی، و "فرار از منزل" است.

به طور کلی، مجازات ها شامل ۳۰ تا ۳۹ دُرّه برای هر محکوم بود، اما در برخی موارد گزارش شده ۱۰۰ دُرّه نیز تطبیق شده است. در تعدادی از موارد ثبت شده در این دوره، مجازات ها به طور علنی توسط مقامات از طریق شبکه های اجتماعی (برای مثال، حساب های توئیتری ستره محکمه حاکم، ذبیح الله مجاهد سخنگوی مقامات حاکم و سخنگوی والی حاکم قندهار اعلام شد).

مجازات های بدنی قضایی که قبل از توثیق سخنگوی مقامات حاکم انجام می شد، اغلب در ساختمان های محکمه ها اجرا می شد (اگرچه یک مورد در چهارراهی عمومی در ارزگان در جنوری ۲۰۲۲ و دیگری در یک استادیوم ورزشی در غور در اگست ۲۰۲۲ انجام شد). و معمولاً بین ۲ تا ۵ نفر در یک زمان مجازات می شدند. پس از ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲، افزایش قابل ملاحظه ای در تعداد افراد که در یک گردهمایی مجازات می شدند و در مجازات علنی، مشاهده شد، به طوری که مقامات حاکم از استفاده استادیوم های ورزشی با ظرفیت بزرگ ترجیح دادند و جمعیت قابل توجهی از ساکنان محلی را به عنوان تماشاچی برای مجازات جذب کردند. به طور مثال: ۱۴ نفر در یک استادیوم فوتبال در ولایت لوگر در ۲۳ نوامبر⁷⁰ دُرّه زده شدند. ۲۱ نفر در داخل اطاق محکمه در کابل در ۱ دسامبر دُرّه زده شدند. ۲۷ نفر در ۸ دسامبر در استادیوم ورزشی پروان دُرّه زده شدند.⁷¹

3.2 مجازات بدنی که توسط نهادهای غیرقضایی فیصله و تطبیق شدند

یوناما تعدادی رویدادها را ثبت کرده است که در آن احکام مجازات بدنی بر اساس تصمیمات اعضای مقامات حاکم غیرقضایی (شامل ولسوالان حاکم، مامورین امر بالمعروف و نهی عن المنکر حاکم، پولیس حاکم و ریاست استخبارات حاکم) تطبیق شده است که ظاهراً یک کارکرد شبه قضایی دارند. همانند مجازات های بدنی قضایی، رایج ترین جرایمی که افراد به خاطر آن دُرّه زده شدند زنا و "اعمال غیراخلاقی" بودند.

به طور مثال:

- در ۲۷ دسامبر ۲۰۲۱ در ولایت بغلان، ولسوالی فرنگ، قریه مرادی، یک دختر ۱۶ ساله و یک مرد ۱۸ ساله که به جرم زنا دستگیر شده بودند، بر اساس تصمیم عالمان دین و پولیس حاکم، هر کدام ۵۰ دُرّه زده شدند.
- در ۹ جولای ۲۰۲۲ در ولایت تخار، شهر تالقان، کارمندان امر بالمعروف و نهی عن المنکر حاکم و ریاست عمومی استخبارات حاکم، هشت زن و پنج مرد را به اتهام "اعمال غیر اخلاقی" دُرّه زدند. هیچ حکم یا تصمیم رسمی محکمه قبل از دُرّه زدن صادر نشده بود.
- در ۱۹ نوامبر ۲۰۲۲ در ولایت نورستان، ولسوالی واما، ولسوال حاکم یک پسر ۱۷ ساله را به دزدی روغن آشپزی "محکوم" کرد و ۶۰ دُرّه در ملاء عام زد. این تصمیم پس از بازجویی از پسر در حضور برخی علما اتخاذ شد.

4.2 مجازات بدنی اضطراری

یوناما موارد متعددی از مجازات های بدنی اضطراری را که توسط مقامات حاکم در غیاب هر گونه روند یا تصمیم رسمی انجام شده است، مستند کرده است.

در بیشتر موارد، به نظر می رسد که این اقدامات توسط مقامات حاکم اداره امر بالمعروف و نهی عن المنکر علیه افرادی که متهم به عدم رعایت احکام مختلف هستند، انجام می شود، اگرچه مواردی از مجازات هایی که توسط عوامل دیگر انجام می شود (مانند پولیس حاکم و مامورین ریاست عمومی استخبارات حاکم) نیز ثبت شده اند. دلایل مجازات های موقتی که توسط مقامات حاکم امر بالمعروف و نهی عن المنکر انجام می شود، بر اساس جنسیت متفاوت است. در مواردی مربوط به زنان، اغلب مجازاتی برای عدم رعایت حجاب اسلامی است چنانچه توسط مقامات حاکم تفسیر می شود و برای خروج از خانه بدون محرم⁷² - حتی در مواردی کمتر از ۷۸ کیلومتر که مقامات حاکم در اعلامیه محرم تعیین کرده اند.⁷³ در مواردی مربوط به مردان، اغلب برای کارمندان سلمانی ها که ریش مردان را کوتاه کرده اند و/یا مردانی که ریش خود را کوتاه کرده اند، دکانداران که به زنان اجازه می دهند بدون محرم از

⁷⁰ UN Human Rights [@UNHumanRights]، توئیتر، ۲۵ نوامبر ۲۰۲۲، ۶:۲۳ بعد از ظهر. موجود در:

<https://twitter.com/UNHumanRights/status/1596140009777598464?s=20&t=DijIPIQqSmH78zWj4KjBFw>

⁷¹ UNAMA News [@UNAMAnews]، توئیتر، ۸ دسامبر ۲۰۲۲، ۱۰:۲۱ شب. موجود در:

https://twitter.com/UNAMAnews/status/1600911066204028929?s=20&t=07d1PZuQc807_NB4l2qAgQ

⁷² شوهر زن یا دوستان مذکر نزدیک او (یعنی پدر، برادر، کاکا، ماما، برادرزاده و خواهرزاده او) که ازدواج با آنها شرعاً برای او ممنوع است.

⁷³ MPVPV [@MOPVPE1]، توئیتر، ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱، ساعت ۴:۴۵ بعد از ظهر. موجود در:

<https://twitter.com/MOPVPE1/status/1476889768357150729?s=20&t=7TuX4pPt60QEvsvPgZDDFA>؛ الجزیره،

"سفر دور برای زنان بدون محرم ممنوع است: طالبان"، ۲۶ دسامبر ۲۰۲۱. موجود در:

<https://www.aljazeera.com/news/2021/12/26/afghanistan-long-distance-travel-women-without-male-escort-taliban>

دکان های شان خرید کنند و مردانی که برای نماز در مسجد حاضر نمی شوند، همانطور که توسط مقامات حاکم توصیه می شود، مجازات می شود.

به طور مثال:

- در ۱۶ دسمبر ۲۰۲۲، در ولایت بغلان، ولسوالی برکه، پرسونل نظامی حاکم دو مرد را به اتهام قمار و استفاده از مواد مخدر دُرّه زدند و با قنطاق تفنگ لت و کوب کردند.
- در ۱۲ اپریل ۲۰۲۲ در ولایت هلمند، شهر لشکرگاه، مقامات حاکم اداره امر بالمعروف و نهی عن المنکر یک جمعی از دکانداران را به دلیل اجازه دادن به زنان بدون محرم برای خرید به دکان هایشان سیلی و لگد زدند.
- در ۱۳ اگست ۲۰۲۲، در ولایت بامیان، منطقه شهر، محتصبان حاکم اداره امر بالمعروف و نهی عن المنکر دو دختر و یک زن را به دلیل نداشتن برقع دُرّه زدند.
- در ۶ نوامبر ۲۰۲۲ در شهر کابل، مقامات حاکم اداره امر بالمعروف و نهی عن المنکر یک جمع شش نفره از زنان جوان را بازداشت کردند و با چوب و کیبل بر روی پاهایشان زدند، زیرا مچ پاهایشان زیر لباس هایشان نمایان بود.
- در ۱۴ نوامبر ۲۰۲۲ در ولایت هلمند، شهر لشکرگاه، پولیس حاکم دو مرد بالغ را متوقف کردند و آنها را به دلیل پخش موسیقی در داخل موترشان مورد لت و کوب قرار دادند.

در یک مورد، از ولایت سمنگان، دُرّه زدن توسط پولیس حاکم منجر به مرگ یک زن شد.

- در ۳۰ نوامبر ۲۰۲۲ در ولایت سمنگان، شهر ایبک، پولیس حاکم یک زن و مردی را که به اتهام زنا و "فرار" دستگیر شده بودند، دُرّه زدند. این زن بر اثر لت و کوب جان خود را از دست داد و جسد او روز بعد به خانواده اش تحویل داده شد.

3 مجازات مرگ

مجازات مرگ

از زمان تسلط طالبان، یوناما یک مورد از اعدام با حکم قضایی را ثبت کرده است که در ملاء عام و با حضور بسیاری از مقامات عالی رتبه حاکم انجام شده است:

در ۷ دسامبر، سخنگوی مقامات حاکم، ذبیح الله مجاهد، در توئیتر اعلام کرد که اوایل همان روز در ولایت فراه، یک مرد محکوم به قتل در ملاء عام اعدام شده است.⁷⁴ این فرد به اتهام چاقو زدن و کشتن یک مرد در سال ۲۰۱۷ محکوم شده بود. در این توئیتر آمده بود که این مجازات در پی شکایت خانواده مقتول به مقامات حاکم انجام شد و دوسیه طی هر سه مرحله قضایی (ابتدائیه، استئناف و تمیز) طی شد و هر سه محکمه حکم قصاص را صادر کردند،⁷⁵ که پس از آن مورد موافقت رهبر عالی طالبان قرار گرفت. مقامات ارشد حاکم و ساکنان محلی از جمله: ملا عبدالغنی برادر، معاون نخست وزیر حاکم، محمد خلیل حنی، وزیر حاکم امربالمعروف و نهی عن المنکر، سراج الدین حقانی، وزیر حاکم امور داخله، امیرخان متقی، وزیر حاکم امور خارجه، مولوی عبدالحکیم شرعی، وزیر حاکم عدلیه، حبیب الله آغا، وزیر حاکم معارف و ذبیح الله مجاهد، سخنگوی مقامات حاکم، در مراسم اعدام حضور داشتند. گفته می شود این مرد توسط پدر مقتول با شلیک سه گلوله کشته شد.⁷⁶

در حالیکه گزارش شده است که دوسیه هر سه مرحله قضایی را طی کرده است، هیچ اطلاعاتی در مورد ابعاد دیگر روند و احترام به تضمین های محکمه عادلانه در دسترس نیست. بنا به گزارش ها، مقامات حاکم از مادر مقتول خواسته بودند که عامل این جنایت را ببخشد، اما او بر اعدام او اصرار داشت.⁷⁷

یکی دیگر از موارد اعدام به دستور عوامل غیر قضایی توسط یوناما ثبت شده است. در ۱۴ فبروری، در ولایت بدخشان، ولسوالی نسی، ولسوال حاکم دستور سنگسار یک زن و مرد متهم به زنا را صادر کرد. گزارش شده است که ولسوال حاکم ساکنان محلی، علما و دیگر مقامات حاکم را جمع آوری نمود تا در سنگسار این دو نفر که روز قبل دستگیر شده بودند، شرکت کنند. او گفته است که این مجازات را "بر اساس قوانین شرعی" اجرا کرده است.

در مارچ ۲۰۲۲، گزارش هایی منتشر شد مبنی بر اینکه مقامات حاکم در قندوز قصد داشتند چهار مرد را که چند هفته قبل از آن یک گروه هشت نفری واکسیناتورهای پولیو را کشتند، اعدام کنند. اعدام ها به عنوان مجازات قصاص گزارش شده بود که مطابق رضایت اعضای خانواده قربانیان انجام میشد. حداقل سه نفر از چهار متهم زیر ۱۸ سال سن داشتند. اعضای خانواده و وکلای مدافع از دسترسی به افراد متهم، که در ریاست عمومی استخبارات حاکم توقیف بودند، محروم بودند. بعداً این اعدام ها تطبیق نشدند.

یوناما همچنین مواردی را ثبت کرده است که اجساد جنایتکاران مظنون که توسط نیروهای امنیتی حاکم کشته شده اند، در انظار عمومی، عمدتاً در ولایت هرات، به نمایش گذاشته شده است. به عنوان مثال، در ۱۶ مارچ ۲۰۲۲، ماموران ریاست عمومی

⁷⁴ Zabihullah (ذبیح الله م...) [Zabehulah M33@] توئیتر، ۷ دسامبر ۲۰۲۲، ۱:۲۱ بعد از ظهر. موجود در:

https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/1600412615787675648?s=20&t=7RmnyJvitrSQqa42ri0vA (پشتو).

⁷⁵ قصاص مجازاتی است که خانواده قربانیان تصمیم می گیرند و شامل انتقام بالمثل، دیه یا بخشش مرتکب می شود.

⁷⁶ دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر، نظریه جرمی لارنس سخنگوی دفتر حقوق بشر سازمان ملل در مورد اعدام در افغانستان، ۷ دسامبر

۲۰۲۲. موجود در: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/12/comment-un-human-rights-office-spokesperson-jeremy-laurence-afghanistan#:~:text=The%20death%20penalty%20is%20incompatible,death%20penalty%20in%20its%20entire>

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/12/comment-un-human-rights-office-spokesperson-jeremy-laurence-afghanistan#:~:text=The%20death%20penalty%20is%20incompatible,death%20penalty%20in%20its%20entire>

⁷⁷ UNAMA News [UNAMAnews] توئیتر، ۷ دسامبر ۲۰۲۲، ساعت ۹:۳۱ بعد از ظهر. موجود در:

<https://twitter.com/UNAMAnews/status/1600536086496919553?s=20&t=BBcTWv4DfbHb2lMpw0q49A>

اخبار بی بی سی، طالبان می گویند: "قاتل علناً توسط پدر قربانی اعدام شد"، ۷ دسامبر ۲۰۲۲. موجود در:

<https://www.bbc.com/news/world-asia-63884696>

استخبارات حاکم، یک کودک ۶ ساله را که گفته می‌شد اختطاف شده بود، نجات دادند و یکی از اختطاف‌گران متهم را در جریان این عملیات کشت. جسد او در یک چهارراهی در مرکز شهر به دار آویخته شد. حداقل هفت مورد از این قبیل از ۱۵ اگست ۲۰۲۱ در هرات ثبت شده است. محاکم بین‌المللی در برخی موارد بر این عقیده اند که رنجی که به اعضای خانواده در نتیجه برخورد با جسد بستگان آنها پس از مرگ وارد شده است ممکن است به منزله رفتار غیرانسانی یا تحقیرآمیز تلقی شود،⁷⁸ در جایی که رنج ایجاد شده ماهیت متفاوتی از ناراحتی یا اندوه ناشی از خود مرگ داشته باشد.⁷⁹

نتیجه‌گیری

مجازات بدنی که عبارتند از "هر مجازاتی که در آن از نیروی فیزیکی برای ایجاد درد یا ناراحتی، هر چند خفیف، استفاده شود"⁸⁰، نقض ممنوعیت شکنجه و رفتار یا مجازات ظالمانه، غیر انسانی و تحقیرآمیز است و بنابراین نه تنها با تعهدات حقوق بشر افغانستان، بلکه با یک اصل اساسی حقوق بین‌المللی نیز مغایرت دارد.

یوناما موارد متعددی از مجازات بدنی برای زنا/رابطه جنسی/"فرار" و همجنس‌گرایی را مستند کرده است. زنانی که علناً به خاطر زنا و سایر جرایم اخلاقی مجازات می‌شوند، ممکن است پس از مجازات در معرض خطر خشونت خانوادگی خود و جامعه قرار بگیرند، به دلیل ننگ شدید نسبت به زنان متهم به رابطه خارج از ازدواج که توسط مقامات حاکم غیرقانونی پنداشته می‌شود. پیگرد قانونی زنان به دلیل زنا با تعهدات بین‌المللی حقوق بشر افغانستان مغایرت دارد، زیرا به طور خاص علیه زنان تبعیض قائل می‌شود و نقض جدی حقوق آنها برای آزادی حرکت، حریم خصوصی و برابری در برابر قانون است.⁸¹ افراد همجنس‌گرا، دوجنس‌گرا و تراجنسی که به دلیل جرم همجنس‌گرایی مجازات می‌شوند، در صورتی که مجازات آن‌ها برای خانواده‌ها و جوامع شان شناخته شود، احتمالاً در معرض خطر بیشتری قرار دارند.⁸² همه انسان‌ها، بدون در نظر داشت گرایش جنسی آنها، حق دارند از حمایت قوانین بین‌المللی حقوق بشر برخوردار شوند.⁸³

مجازات بدنی علاوه بر اینکه نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر است، می‌تواند آسیب‌های جدی جسمی و روحی را به افرادی که در معرض آن هستند وارد کند. وضعیت سیاسی و بحران بشردوستانه‌ای که افغانستان با آن مواجه است منجر به کاهش بودجه برای دفاتری که خدمات صحتی و روانی-اجتماعی ارائه می‌کنند، شده است - به این معنی که افرادی که در نتیجه مجازات بدنی آسیب می‌بینند، کمتر امکان دسترسی به این خدمات را دارند. در رژیم اول طالبان، سازمان‌های بشردوستانه مانند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و داکتران بدون مرز با وضعیتی مواجه بودند که در آن افرادی که به عنوان مجازات در معرض قطع عضو قرار گرفته بودند، برای درمان به مراکز آنان آورده می‌شدند.⁸⁴ این سازمان‌ها موظف بودند بررسی کنند که آیا ارائه خدمات صحتی در چنین شرایطی آنها را در عملی که مغایر با حقوق بشر است شریک می‌کند یا خیر.

سازمان ملل متحد بارها مخالفت شدید خود را با مجازات اعدام در تمام شرایط اعلام کرده است و به همراه میکانیزم‌های حقوق بشری از کشورهایی که مجازات اعدام را تطبیق می‌کنند خواسته است تا یک تعلیق فوری اعدام را با هدف لغو آن ایجاد کنند.⁸⁵ سرمنشی سازمان ملل گفته اند که اعمال مجازات اعدام به طور فزاینده‌ای با اصول اساسی حقوق بشر، بطور خاص حق زندگی و

⁷⁸ IACTHR، قریه مویوانا علیه سورینام، ۲۰۰۵، پاراگراف ۹۸-۱۰۰؛ IACTHR، قتل عام دی ریو نیگرو علیه گواتمالا، ۲۰۱۲، پاراگراف ۱۵۱-۱۶۵.

⁷⁹ ECTHR، اکوم و دیگران علیه ترکیه، شماره ۹۳/۲۱۸۹۴، ۲۰۰۵، پاراگراف ۲۵۸؛ خادزالیو و دیگران علیه روسیه، شماره ۴/۳۰۱۳، ۲۰۰۸، پاراگراف ۱۲۱؛ IACTHR، نادیگی دورزیمیا علیه جمهوری دومینیک، ۲۰۱۲، پاراگراف‌ها ۱۱۵ و ۲۵۲.

⁸⁰ نظریه عمومی شماره ۸: حق کودک برای حفاظت از مجازات بدنی و سایر اشکال مجازات ظالمانه یا تحقیرآمیز (۲۰۰۶)، پاراگراف ۱۱.

⁸¹ ماده ۲(f)، ۱۵(۱) و ۱۵(۴)، کنوانسیون محو هر گونه تبعیض علیه زنان؛ مواد ۲، ۳، ۱۲، ۱۴، ۱۷ میثاق بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی؛ کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، نظریه عمومی شماره ۲۸: ماده ۳ (برابری حقوق بین مردان و زنان)، CCPR/C/21/Rev.1/Add.10، ۲۹ مارچ ۲۰۰۹، پاراگراف ۱۴، ۱۶. همچنین نگاه کنید به UNAMA/OHCHR، راهی برای رفتن: معلومات تازه در مورد تطبیق قانون محو خشونت علیه زنان در افغانستان، ۲۰۱۳؛ UNAMA/OHCHR، عدالت از طریق چشمان زنان افغان: موارد خشونت علیه زنان که از طریق میانجیگری و فیصله محکمه رسیدگی شده است، ۲۰۱۵. موجود در: <https://unama.unmissions.org/women%27s-rights-reports>.

⁸² دیده بان حقوق بشر، <https://www.hrw.org/report/2022/01/26/even-if-you-go-skies-well-find-you/lgbt-people-afghanistan-after-taliban-takeover>.

⁸³ شورای حقوق بشر سازمان ملل، تبعیض و خشونت علیه افراد بر اساس گرایش جنسی و هویت جنسیتی آنها، ۴ می ۲۰۱۵، A/HRC/29/23.

⁸⁴ مجازات شرعی، برخورد، و صدا بلند کردن. BMJ. ۱۴ اگست ۱۹۹۹؛ ۳۱۹ (۷۲۰۷): ۷-۴۴۵. موجود در:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1127048>.

⁸⁵ نگاه کنید به گزارش تازه: مجمع عمومی سازمان ملل متحد، گزارش سرمنشی در مورد توقف استفاده از مجازات اعدام، ۸ اگست ۲۰۲۲، A/77/274.

منع شکنجه ناسازگار پنداشته میشود.⁸⁶ کمیته حقوق بشر اعلام کرده است که سنگسار و اعدام علنی مغایر با ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز است و بنابراین ماهیت اعدام را در خودسرانه می‌سازد.⁸⁷

به تعلیق آوردن لغو مجازات اعدام، افغانستان باید اعمال مجازات اعدام را فقط به "جدی ترین جنایات" محدود کند و اطمینان حاصل شود که مجازات اعدام هرگز در مورد افراد زیر ۱۸ سال در زمان ارتکاب جرم، زنان باردار و افراد دارای ناتوانی های جدی روانی-اجتماعی یا ذهنی استفاده نشود. اطمینان از رعایت دقیق محاکمه عادلانه و ضمانت‌های مرتبط، از جمله حق عفو و تخفیف، اطمینان حاصل شود که مجازات اعدام بر اساس قوانین تبعیض آمیز یا در نتیجه تطبیق قوانین بر اساس تبعیض یا به شکل خودسرانه اعمال نمی شود. و اطمینان حاصل شود که اطلاعات شفاف و دقیق در مورد استفاده از مجازات اعدام در دسترس است.

سیستم حقوقی در افغانستان در حال حاضر از تضمین حداقل محاکمه عادلانه و ضمانت های مرتبط ناتوان است، و وکلای مدافع گزارش میدهند که با مشکلاتی در دسترسی به ملاقات موکلین و توقیف خانه ها و محرومیت ایشان از پروسه قضایی روبرو هستند. امتناع مقامات حاکم از اعطای مجوز به وکیل مدافع زن و محرومیت قاضی زن از سیستم قضایی تأثیر خاصی بر توانایی زنان و دختران برای کسب وکالت، برابری آنها در برابر قانون و دسترسی به عدالت دارد.

⁸⁶ کنفرانس مطبوعاتی روزانه توسط دفتر سخنگوی سرمنشی، جلسه بعد از ظهر توسط استفانی ترمبلی، معاون سخنگوی سرمنشی، ۷ دسامبر ۲۰۲۲. موجود در: <https://press.un.org/en/2022/db221207.doc.htm>; مجمع عمومی سازمان ملل متحد، گزارش سرمنشی در

مورد توقف استفاده از مجازات اعدام، ۸ آگست ۲۰۲۲، A/77/274.
⁸⁷ کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶: ماده ۶ (حق زندگی)، ۲۰۱۹، پاراگراف ۴۰. در رابطه با اعدام علنی، در قطعنامه ۵۹/۲۰۰۵، کمیسیون حقوق بشر از تمام کشورهایی که هنوز مجازات اعدام را حفظ کرده اند، خواست که "اطمینان حاصل کنند، در جایی که مجازات اعدام همچنان وجود دارد، که مجازات اعدام به گونه ای اجرا شود که حداقل رنج ممکن را داشته باشد و نباید در ملاء عام یا به هر روش تحقیرآمیز دیگری انجام شود (...)" کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد، قطعنامه حقوق بشر ۵۹/۲۰۰۵: مسئله مجازات اعدام، ۲۰ اپریل ۲۰۰۵، E/CN.4/RES/2005/59، پاراگراف ۷ (i). این ممنوعیت توسط سرمنشی سازمان ملل متحد مجدداً تأیید شد، به گزارش سرمنشی، مسئله مجازات اعدام، ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۸، A/HRC/39/19، پاراگراف ۳۸.

UNAMA